

ထက်မြက်

ဝန်ခင်း
Read on the move

လီကျယ် နှင့် လီကျယ်

THE SINGAPORE STORY

BY

LEE KUAN YEW

လီကွမ်ယူ
(၁၉၂၃ - ၂၀၁၅)

ဖခင် လီချင်ကွမ်း ၊ မိခင် ချာဂင်ယို (နောက်တန်း ဝဲ မှ ယာ) မော်နီကာ၊
ဒန်းနစ်၊ လီကွမ်ယူ၊ ဖရက်ဒီ နှင့် ဆူဇန်ယူ။ လီ အင်္ဂလန်သို့ မထွက်ခွါမီ
ညက လွှဲကြစတုဒီယို မှာ ရိုက်ကူးသော မိသားစု ဓါတ်ပုံဖြစ်သည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်ကလက်ထပ်ခဲ့သောလီကွမ်ယူတို့၊ ဇနီးမောင်နှံ

၁၉၅၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့က စင်ကာပူရွေးကောက်ပွဲတွင်
 လီကွမ်ယူ၏ ပြည်သူ့လှုပ်ရှားမှုပါတီ အနိုင်ရပြီး
 ပြည်သူ့လှုပ်ရှားမှုပါတီ လိုဂို နှင့်အတူ တွေ့ရပုံ

၁၉၆၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၊ လီကွမ်ယူ နှင့် မလေးရှားဝန်ကြီးချုပ်
 တန်ကူအဗ္ဗူရာမန်တို့ လန်ဒန်က ပြန်လာစဉ်က ရိုက်ကူးထားသောပုံ

၁၉၆၇ ခုနှစ်က စင်္ကာပူဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယူ ကုလသမဂ္ဂသို့
သွားရောက်စဉ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်
ဦးသန့် နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပုံ

စင်္ကာပူဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယူ၊ အရာရှိများဖြစ်သော လင်ချီ၊
ရာဟင်အစ်ချက်၊ အက်စ်ရာကျာရက်နန်နှင့် ဝင်လင်ကင်း တို့အား
ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဦးသန့်နှင့်အတူ တွေ့ရပုံ

၁၉၆၉ ခုနှစ်က ရိုက်ကူးထားသော လီကွမ်ယူ ပုံ

၁၉၇၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့က ပါရီရှိ
အင်လစ်ဆီနန်းတော်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သော
စင်္ကာပူဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယူ

၁၉၈၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်လက မလေးရှားနိုင်ငံသို့ သွားရောက်
လည်ပတ်သော လီကွမ်ယူတို့ ဇနီးမောင်နှံအား
မလေးရှားဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာမဟာသီယာ ဗိုဟာမက် နှင့်
ဇနီးတို့မှ ကြိုဆိုပုံ

၁၉၈၅ အောက်တိုဘာ ၈ ရက်နေ့က
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသမ္မတ
ရီနယ်ဒိုဂင် နှင့် ဇနီးတို့အား
အတူတွေ့ရပုံ

၁၉၈၉ ခုနှစ်ကလီကွမ်ယူတို့ ဇနီးမောင်နှံ
အစ်တာနာရောက်ရှိခဲ့စဉ်ကပုံ

၁၉၉၀ ခုနှစ်ကစင်ကာပူ နှင့် ဂျီဟောတို့ ရေပေးရေး
သဘောတူညီချက်လက်မှတ် ရေးထိုးပြီးနောက်
ကာကိုဆာဆရိုနီကရာတွင် ကက်ဘီနက်ဝန်ကြီး
ဂိုချောက်တောင် နှင့် အက်ဒါနာဘလန်တို့ နှင့်အတူ
သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲလုပ်နေပုံ

၂၀၀၀ ခုနှစ်ကအမေရိကန် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဝီလျံအက်ကိုဟန်၊
စင်ကာပူသံအမတ်ကြီးချန်ဟန်ချီးတို့နှင့်အတူ လီကွမ်ယူကိုတွေ့ရပုံ

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်က လီကွမ်ယူသည် မလေးရှားနိုင်ငံ
ကွာလာလမ်ပူမြို့ရှိ ပက်ထရီးနက် အမြွှာညီနောင်
အဆောက်အဦသို့သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပုံ

၂၀၀၁ ခုနှစ်ကဖော့ဘ်မဂ္ဂဇင်းက ကြီးမှူးသော ကမ္ဘာ့ CEO
ညီလာခံတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်း
ကက်စ်ပါပိုင်ဘာကာ နှင့် အတူ တွေ့မြင်ရသောလီကွမ်ယူ

အိမ်ရာစီမံကိန်းနောက်ခံ နှင့် လီကွမ်ယူ

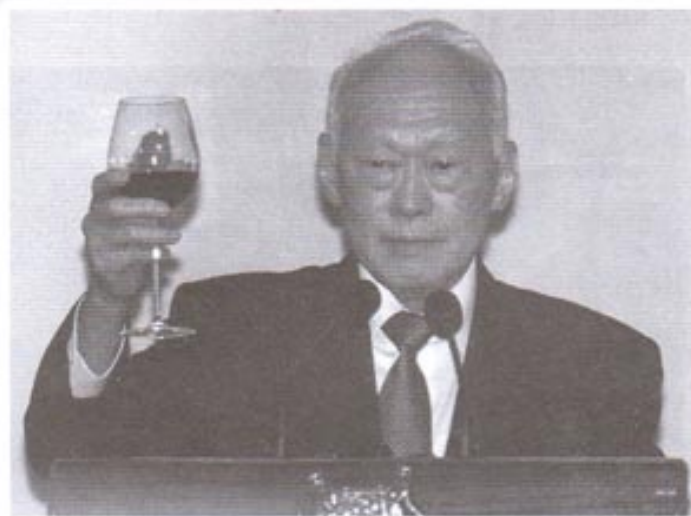
အလုပ်သမားနေ့ မေဒေးအခမ်းအနားတွင်
လီကွမ်ယူမိန့်ခွန်းပြောနေပုံ

စင်ကာပူသို့ လာရောက်လည်ပတ်သော ဗြိတိသျှဘုရင်မကြီးနှင့်
လီကွမ်ယူတို့အား ဧည့်ခံပွဲတစ်ခု၌ တွေ့ရပုံ

၂၀၀၃ ခုနှစ်က ၈၀ ပြည့်မွေးနေ့အားမိသားစုနှင့်အတူ ကျင်းပနေပုံ

၂၀၀၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၆ ရက် အင်္ဂါနေ့ မွေးနေ့ညစာစားပွဲ၌
ဝမ်းသာကြည်နူးစွာဖြင့် မျက်ရည်များစီးကျနေသောလီကွမ်ယူ

၂၀၀၄ ခုနှစ်က မလေးရှားဝန်ကြီးချုပ် တွန်အဗ္ဗဒူလာအာမက်
ဘာဒါဝီနှင့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ကြိုဆိုခဲ့စဉ်

၂၀၀၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့က ရုရှားသမ္မတဒီမီထရီမက်ဗီဒက် က
စင်ကာပူတွင် လီကို သူတို့နိုင်ငံ၏ မိတ်ဖက် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ကို
လာရောက်ချီးမြှင့်ခဲ့ပုံ

အမေရိကန် သမ္မတအိုဘားမား နှင့် လီကွမ်ယူ

မကွယ်လွန်မီက စင်္ကာပူ အထွေထွေဆေးရုံကြီးတွင် နမိုးနီးယား
ခေါ် အဆုတ်အအေးပတ်ရောဂါဖြင့် တက်ရောက်ကုသနေသော
အသက် ၉၁ နှစ်ရှိ လီကွမ်ယူအား ကျန်းမာစေကြောင်း
ပန်းစည်းများ၊ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သချက်များ ဆေးရုံရှေ့တွင်
လာရောက်ထားကြပုံ

၂၀၁၅ မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့မှာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သော စင်္ကာပူ
ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း လီကွမ်ယူအား ဂုဏ်ပြုပြီး ဝမ်းနည်းခြင်း
အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် စင်္ကာပူအလံ
တစ်ဝက်လွင့်ထူထားခဲ့ပုံ

မိုးရေတွေထဲမှ လီကွမ်ယူချာပန မြင်ကွင်းအခမ်းအနား

စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အာရှ၏
ဝါရင့်ခေါင်းဆောင်ကြီး မစ္စတာလီကွမ်ယူ

မစ္စတာလီကွမ်ယူကို ၁၉၂၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင်
အရှေ့ဖျားဒေသ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အဓိက ရေတပ်စခန်းတည်ရှိရာ
ဗြိတိသျှကိုလိုနီနယ်မြေတစ်ခုဖြစ်သည့် စင်ကာပူ ကျွန်းတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။

ဖခင်မှာ လီချင်ကွန်းနှင့် မိခင်မှာ ချာကျင်းနီဖြစ်ပြီး ၁၉ ရာစုမှစ၍
စင်ကာပူနိုင်ငံ၌ အခြေချ နေထိုင်သည့် ကြွယ်ဝသော တရုတ်မိသားစုတစ်စုမှ
ပေါက်ဖွားလာသူများ ဖြစ်သည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ကိန်းဘရစ်မြို့ရှိ Fitzwilliam ကောလိပ်၌ ဥပဒေပညာရပ်ကို
ဆည်းပူးလေ့လာ ခဲ့ပြီး ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ပထမအဆင့်ဖြင့် ထူးချွန်စွာ
အောင်မြင်ခဲ့သည်။

လီကွမ်ယူသည် စင်ကာပူကျွန်းကို ကိုလိုနီနယ်မြေဘဝမှ
ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရရှိရေး အတွက် ဦးဆောင်ကြိုးပမ်းခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ၎င်း၏ နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ခွဲထွက်ပြီး
ပြည်သူ့အက်ရှင်ပါတီ (People's Action Party) ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်
ဇွန် ၅ ရက်တွင် လွတ်လပ်သော စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်
ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့သည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် စင်ကာပူ၊ ဆာဘားနှင့် ဆာရာဝပ်တို့သည်
မလေးကျွန်းဆွယ်ကြီးကို ကိုယ်စားပြုသည့် မလေးယားပြည်ထောင်စု (Federation
of Malaya) နှင့် ပေါင်းစည်းကာ မလေးရှားနိုင်ငံကို ထူထောင်ခဲ့သည်။

၎င်းနောက် သုံးနှစ်ခန့်တွင် သဘောထားကွဲလွဲမှုကြောင့် စင်ကာပူကို ပြန်လည်ခွဲထွက်ခဲ့ပြီး လီကွမ်ယူက စင်ကာပူနိုင်ငံသစ်ကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

လီကွမ်ယူ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံသည် ရွံ့ညွှန်ထူပြီး ခြင်ပေါသော တံငါရွာလေး အဖြစ်မှ လွတ်လပ်ပြီး စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးသောနိုင်ငံအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးခဲ့သည်။

ယခုအခါ စင်ကာပူနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးအင်အားကြီးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာ ပြီး တစ်ဦးကျပ်ငွေ အများဆုံးနိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ လီကွမ်ယူ၏ ကမ္ဘာကျော် ထူးခြား သော စွမ်းဆောင်ရည်ကြောင့် စင်ကာပူနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်တွင် အဓိက နိုင်ငံ အဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့သည်။ ၎င်းသည် စင်ကာပူအစိုးရအဖွဲ့ကို သန့်ရှင်းပြီး စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်မား သည့် အစိုးရအဖွဲ့အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်စေရန် ဦးတည်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

လီကွမ်ယူသည် စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ဝါရင့်ဝန်ကြီး (Senior Minister) အဖြစ် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလမှ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လအထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ယင်းနောက်တွင် Minister Mentor အဖြစ် ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မေလ ၂၁ ရက်အထိ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ လီကွမ်ယူသည် ကမ္ဘာတစ်ဝှင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော နိုင်ငံအုပ်ချုပ်သူတစ်ဦးအဖြစ် ကာလရှည်ကြာစွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၅ ရက်မှ စတင်၍ လီကွမ်ယူသည် ပြင်းထန်သော အဆုတ်ရောင် ရောဂါဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံ အထွေထွေဆေးရုံကြီးတွင် သီတင်းခြောက်ပတ်ကြာ တက်ရောက်ကုသမှု ခံယူခဲ့ရာမှ မတ် ၂၃ ရက် ဒေသစံတော်ချိန် နံနက် ၃ နာရီ ၁၈ မိနစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

လီကွမ်ယူသည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျောင်းနေဖက်ဖြစ်သူ ချူးနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ လက်ရှိ စင်ကာပူဝန်ကြီးချုပ် လီရှန်လွန်းသည်

မစ္စတာလီကွမ်ယူ၏ သားတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

လီကွမ်ယူ သေဆုံးမှုသည် စင်ကာပူနိုင်ငံအတွက်သာမက အာဆီယံနှင့် ကမ္ဘာအတွက် အားထားရသည့် ဝါရင့်ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦး ဆုံးရှုံးရခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်သူ၏ အမှာ လီကွမ်ယူလိုလူ

'လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူ' ကို ၁၉၉၉ ခုနှစ်က စတင်၍ ကျွန်တော်

ဘာသာပြန်ခဲ့ပါသည်။ သူ၏ မူရင်းစာအုပ်မှာ The Singapore Story ဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်း၊ သူ့ပါတီအကြောင်း၊ သူ တည်ထောင်ခဲ့သော စင်ကာပူနိုင်ငံအကြောင်း လီကွမ်ယူကိုယ်တိုင် ရေးသားသည့် Auto Biography ဖြစ်သဖြင့် လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူ ဟု ကျွန်တော်က နာမည်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှန်က စင်ကာပူဇာတ်လမ်း ဖြစ်သည်။ လီကွမ်ယူသည် သူ၏ အမှတ်တရအဖြစ်များ Auto Biography ကို ရေးဖို့ ခုနစ်နှစ်တိုင် ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။။ သုံးနှစ်လုံးလုံး မနက်တိုင်း ထိုစာအုပ်ကို ရေးဖို့ ပြင်ဆင်ရသည်။ စင်ကာပူကို တည်ထောင်ခဲ့သူ စင်ကာပူ ဖခင်ကြီးဖြစ်သော လီကွမ်ယူသည် သူ့စာအုပ်အတွက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ၊ စာများ၊ ရုံးမှ ကြေးနန်းများ စသည့် အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ဖိုင်တွဲပေါင်း ၉၀၀ ကျော် ရှာဖွေခဲ့သည်။ သုတေသနအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ သူလိုအပ်သမျှကို ရှာဖွေခိုင်းပြီး ဤစာအုပ်ကို ရေးသားခြင်း ဖြစ်၏ ။ ပထမတွဲ The Singapore Story ကို ၁၉၉၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ (၆၈၀) ရှိပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားသည်။ ဒုတိယတွဲ From Third World to First တတိယကမ္ဘာမှ ပထမကမ္ဘာသို့ ကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရေးသားပြီးစီးပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့၏ ။

ပထမစာအုပ်မှာ လီကွမ်ယူ မွေးဖွားသည့် ၁၉၂၃ ခုနှစ်မှ စင်ကာပူနိုင်ငံ လွတ်လပ်သည့် ၁၉၆၅ ခုနှစ် ကာလကို ရေးသားပြီး ဒုတိယစာအုပ်မှာ လီကွမ်ယူ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည့် စင်ကာပူ လွတ်လပ်သော ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဖြစ်သည်။ လီကွမ်ယူသည် မလေးရှားနှင့် အတူ စင်ကာပူရှိစဉ်ကတည်းက စင်ကာပူပြည်သူများက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သော ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ် စတင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်မှ အနားယူသည်။ လီရေးသည့် Singapore Story တရားဝင် ထွက်မလာခင်

စင်ကာပူသတင်းစာကြီးဖြစ်သော Straits Times မှ သုံးရက်စော၍ စာအုပ်ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းကို ရေးသားလိုက်သည်။ ထင်ထား သည့်အတိုင်း မလေးရှားခေါင်းဆောင်များ အကြီးအကျယ် ဒေါသပူပန်ထကုန်ကြလေသည်။ အထူး သဖြင့် မလေးရှားပြည်ထောင်စုမှ စင်ကာပူ ခွဲထွက်သည့်အပေါ် လီကွမ်ယူ၏ အရေးအသားကို လက်မခံကြခြင်း ဖြစ်သည်။

လီက စာအုပ်ထဲတွင် စင်ကာပူသည် မလေးရှားပြည်ထောင်စုထဲတွင် စည်းစည်းလုံးလုံး နေလိုသည်။ သို့သော် စင်ကာပူတွင် တရုတ်အများစုနေပြီး မလေးလူမျိုးက နည်းသည်။ မလေး-တရုတ် လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခများ မကြာခဏဖြစ်ရာ မလေးအာဏာပိုင်များက မလေးလူမျိုးများ ဘက်မှ အားပေးအားမြှောက်လုပ်သည်။ စင်ကာပူကိုလည်း မလေးရှားပြည်ထောင်စုအတွင်း မထားလိုသဖြင့် သီးခြားနေရန် မလေးရှားက ဖယ်ထုတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ရေးသားထား သည်။ မလေးရှားမှ စင်ကာပူ ခွဲထွက်ခဲ့ခြင်းသည် ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှစ၍ (၃၃) နှစ်ကြာသည့်တိုင်အောင် အငြင်းပွားဆဲ၊ ဒေါသဖြစ်ဆဲပင်။ ဘယ်သူ တရားခံလဲ၊ ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲဟု နာနာ ကြည်းကြည်း ဖြစ်နေကြဆဲပင်။

လီကွမ်ယူသည် သူ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သော ထိုစာအုပ်ကို ရေးသားရာ၌ သူငယ်ဘဝ၊ ကျောင်းသားဘဝ၊ သူ့ဘိုးဘေးများ တရုတ်ပြည်မှ စင်ကာပူ ရောက်လာပုံ၊ ဂျပန် အုပ်ချုပ်မှုအောက်ကာလ၊ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ စသည်တို့ကို ရေးသားရင်း သူ့နိုင်ငံရေးကိုလည်း ရေးသည်။ သူ၏ ထူးချွန်သော ပညာရေးအကြောင်းလည်း ပါသည်။ ထို့ပြင် မလေးတို့အများစု ဦးဆောင်ထားသော UMNO ပါတီအကြောင်း၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ်က စင်ကာပူတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် တရုတ်-မလေး လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းကြောင့် သွေးထွက်သံယို ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ မလေးရှား ခေါင်းဆောင်များကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု လီကွမ်ယူက စွပ်စွဲထားသည်။ ထိုအထဲတွင် မလေးရှားနိုင်ငံ ကို တည်ထောင်ခဲ့သူ မလေးရှားခေါင်းဆောင်ကြီး တွန်ကူအဗ္ဗူရုမန်အကြောင်းလည်း ပါလေ သည်။

စင်ကာပူသည် ကျွန်းနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ထွက်ပေါက် တစ်ခုတည်းရှိသည်။ သောက်သုံးရေ စသည့် ရေချိုလည်းမရသဖြင့် မလေးရှားမှ ရေဝယ်ရသောနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ (ဟောင်ကောင်သည် တရုတ်ပြည်မကြီးမှ ရေချိုဝယ်ယူရသည်နှင့် တူသည်။) စင်ကာပူနှင့် မလေးရှား ကွဲသွားသည်နှင့် မလေးရှားမှ ရေဖြတ်မှာကို စင်ကာပူက ထိတ်လန့်သွားပုံကိုလည်း လီက ရေးထားသဖြင့် မလေးရှားတက္ကသိုလ်မှ သမိုင်းပညာရှင် ခူးကေးကင်မ်က "လီက သူခံစားမှု ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရေးထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခန့်မှန်းတွက်ဆမှုတွေက ဆန္ဒစောလွန်းတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ မလေးရှား-စင်ကာပူ ဆက်ဆံရေးမှာ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပြဿနာ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ရင်ဆိုင်နေကြရတယ်။ နှစ်ဖက်စလုံးက သဘောထား မတူညီမှုကို ဆက်လက်ရှည်ကြာနေမှာထက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အဆင်ပြေပြေ ဖြစ်ထွန်းအောင် ကြိုးစားကြပါတယ်" ဟု ပြောသည်။

မလေးရှားဝန်ကြီးချုပ် မဟာသီယာမိုဟာမက်ကမူ လီ၏ စာအုပ်ကို သဘောမတွေ့။ မလေးရှားနှင့် စင်ကာပူ ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်ပြီး လီ၏ အယူအဆကိုလည်း ခပ်ပြင်းပြင်း ဝေဖန် ခဲ့သည်။ ပြဿနာဟောင်းကို အသစ်တင်လာပြီး မလေးရှားကို ထိုးနှက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန် သည်။ "လူမျိုးရေးပဋိပက္ခ ဖြစ်ခဲ့တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်နိုင်သလဲ။ သူ့ကြောင့်၊ ငါ့ကြောင့် စွပ်စွဲနေစရာအကြောင်းလည်း မရှိပါဘူး။ စင်ကာပူဟာ မလေးရှားနဲ့ မပေါင်းခင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်လောက်ကတည်းက မလေး၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယတို့ အတူပူးပေါင်းလက်တွဲပြီး ဗြိတိသျှ လက်အောက်က လွတ်လပ်ရေးရအောင် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတာပဲ မဟုတ်လား" ဟု မဟာသီယာက ပြောသည်။ ပြည်ထောင်စုထဲသို့ စင်ကာပူ ပါဝင်လာပြီးနောက် မလေးရှားလူမျိုးတွေရဲ့ မလေးရှား ဆိုတဲ့ စွပ်စွဲမှုကို စင်ကာပူက စတင်လာပြီး လူမျိုးရေးအစွဲဖြင့် အဓိကရုဏ်းများ ဖန်တီးလာသည်ဟု မဟာသီယာက ဆက်လက် ပြောကြားသွားသည်။

စာအုပ်ဖြန့်ချိသည့်ညနေတွင် စင်ကာပူ အစ်တာနာဒ်လီက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ လုပ်သည်။ သူ့စာအုပ်အပေါ် စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်က မဟာသီယာ၏ ဝေဖန်ချက်များအား ပြန်လည်ချေပလိုက်သည်။ သူ့အမှတ်တရ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိဖို့ သူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်သလို စာအုပ်ရေးသားခြင်းဖြင့် စာအုပ်ပါ အချက်အလက်၊ အယူအဆ များမှာလည်း မှန်ကန်သည်။ ထိုအယူအဆကိုလည်း ယခုတိုင် စွဲကိုင်ထားသည်ဟု ရှင်းလင်းသွား သည်။

လီက -

"ယခုခေတ် စင်ကာပူ လူငယ်တွေကို စင်ကာပူအကြောင်း သိစေချင်တယ်။ စင်ကာပူဟာ မလေးရှားနဲ့ ဘယ်လိုပေါင်းခဲ့တယ်။ နောက်နှစ်နှစ်အကြာမှာ မလေးရှားနဲ့ ဘာကြောင့် ခွဲခဲ့ရတယ် ဆိုတာတွေကို သိစေချင်ပါတယ်" ဟု ပြောသည်။

လီက ထိုစာအုပ်ကို ရေးဖို့ မော်ကွန်းတိုက်မှ မှတ်တမ်းများ၊ စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများကို အခိုင်အမာပြု ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ တချို့ အထောက်အထားများကို ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင်ရရှိကြောင်းဖြင့် ရှင်းပြသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လီကွမ်ယူရေးသော လီကွမ်ယူအကြောင်း စာအုပ်ဖြစ်၍ လှုပ်ရှားသွားပေ သည်။ အာရှတိုက်တွင် ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင်များရှိသည်။ ကမ္ဘာကျော်လောက်အောင် ထင်ရှားသူများမှာ နိုင်ငံကြီးများမှခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာ မဟတ္တမဂန္ဒီ၊ နေရူး၊ မော်စီတုန်းကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်၏ ။ နောက် ဗီယက်နမ်မှာ ဟိုချီမင်း။ ထိုခေါင်းဆောင်များ က နိုင်ငံလွတ်လပ်အောင်၊ တိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သလို လီကွမ်ယူလည်း စွမ်းဆောင်နိုင် သူ ဖြစ်သည်။ သယံဇာတလည်း မရှိ၊ နယ်မြေကလည်း ကျဉ်းမြောင်း၊ လူဦးရေလည်းနည်းသော

ကျွန်းနိုင်ငံသေးသေးလေးကို အသန့်ရှင်းဆုံးနိုင်ငံ၊ အချမ်းသာဆုံးနိုင်ငံဖြစ်အောင်
စွမ်းဆောင်နိုင် သော ခေါင်းဆောင်မျိုးမှာ အံ့မခန်း ဖြစ်၏ ။ လီကွမ်ယူသည်
ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒကို နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး နှင့် စီးပွားရေးနယ်တွင်
လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ အကြီးဆုံးသားဖြစ်သော သားကြီး ဩရသ၏ အဆုံး
အဖြတ်ကို မိဘမရှိလျှင် မောင်နှမအားလုံးက လိုက်နာရမည်။ အကြီးဆုံးသည်
ဩဇာအရှိဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ကွန်ဖြူးရှပ်က သွန်သင်ခဲ့သည်။ ထိုအဆုံးအမကို
လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရမည်ဟု လီကွမ် ဆိုသည်။ လူတစ်ဦးချင်း
အကျိုးစီးပွားနှင့် အများအတွက် အကျိုးစီးပွား နှိုင်းယှဉ်လျှင် တစ်ဦးချင်းက
အများအောက်တွင် ရှိရမည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် လူတစ်ယောက်၏
လွတ်လပ်မှုသည် အများအတွက် မထိခိုက်ရ။ အများအကျိုးစီးပွားအတွက်ဆိုလျှင်
တစ်ဦးချင်း၏ လွတ်လပ်မှုတို့၊ အခွင့်အရေးတို့ကို ထိခိုက်အနစ်နာခံရမည် ဖြစ်သည်။
ထိုသည်မှာ အနောက်တိုင်း နှင့် မတူသော အာရှတိုက် 'မူ' ဖြစ်၏ ။ ထိုသည်မှာ
အာရှတန်ဖိုး ဖြစ်လေသည်။ အနောက်တိုင်းတွင် လည်း သူတန်ဖိုးနှင့်သူရှိသလို
အာရှတွင်လည်း သူတန်ဖိုးနှင့်သူရှိသည်ဟု လီကွမ် ဆိုသည်။ ထိုစကားကို
မိုက်ကယ်ဖေးအမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး လီကွမ်ယူ ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မိုက်ကယ်ဖေး ဆိုသော အမေရိကန်နိုင်ငံသား အသက် (၂၀)
မပြည့်သေးသော လူငယ် တစ်ယောက် စင်ကာပူနိုင်ငံသို့ လာလည်သည်။
မိုက်ကယ်ဖေးက ရပ်ထားသော ကားများ၏ မှန်များ၊ ကားကိုယ်ထည်များပေါ်တွင်
သင်္ဘောဆေးများ လိုက်သုတ်သဖြင့် ရဲက ဖမ်းဆီးပြီး စင်ကာပူဥပဒေဖြစ်သော
ကြိမ်ဒဏ်ရိုက်ရန် တရားရုံးက ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ အမေရိကန်အစိုးရက
ကြိမ်ဒဏ်မပေးရန် တောင်းဆိုသည်။ ကြိမ်ဒဏ်ပေးခြင်းသည် ရက်စက်လွန်း ပြီး
လူ့အခွင့်အရေးကို ဖော်ကားခြင်းဖြစ်သည်ဟု သမ္မတကလင်တန်ကပါ
ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ လီကွမ်ယူက အထက်ပါအတိုင်း
တုံ့ပြန်ပြောဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ဘာသာပြန်သော ယခုစာအုပ် လီကွမ်ယူ၏ လီကွမ်ယူ မှာ
လီကွမ်ယူရေးသော The Singapore Story နှင့် From Third World to First
စာအုပ်နှစ်အုပ်၏ မူရင်းများမှ ပြန်ဆိုခြင်းမဟုတ်ပါ။

ထိုနှစ်အုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြခဲ့သည့် . . .

Time, September 21, 1998

Asiaweek, September 25, 1998

Time, December 3, 1990

Newsweek, July-September 2000

Asiaweek, September 22, 2000

တို့မှ လီကွမ်ယူ၊ စင်ကာပူတို့နှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးများ၊
လီကွမ်ယူ အင်တာဗျူး များ၊ လီကွမ်ယူရေးသော ဆောင်းပါးများမှ
ထုတ်နုတ်ပြန်ဆိုရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လီကွမ်ယူ၏ နိုင်ငံရေးအယူအဆများ၊
စီးပွားရေး သဘောတရားများကို ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည် ဖြစ်စေ၊
လက်ခံသည် ဖြစ်စေ၊ လက်မခံသည် ဖြစ်စေ စင်စစ် လီကွမ်ယူကား
ခေါင်းဆောင်ကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ လီကွမ်ယူလိုလူ၊ လီကွမ်ယူလို
ခေါင်းဆောင်မျိုးကား ရှားပါးသော ခေါင်းဆောင်ကောင်းများတွင် တစ်ဦးအပါအဝင်
ဖြစ်ပေသည်။

လီကွမ်ယူ ၏ လီကွမ်ယူ

စင်ကာပူနိုင်ငံကို တည်ထောင်ခဲ့သော ဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယူသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ခေါင်းဆောင်အနည်းငယ်ကဲ့သို့ပင် သူ့နိုင်ငံကို မှတ်တိုင်စိုက်လောက်အောင် စွမ်းဆောင် ခဲ့သည်။ သူ့ဘဝမှတ်တမ်း ပထမတွဲဖြစ်သော 'စင်ကာပူဇာတ်လမ်း' တွင် သူ့အကြောင်းကို ရေးထားသည်။ သူ့ငယ်ဘဝ၊ သူ့ဇနီးဖြစ်လာသော အမျိုးသမီးငယ်တစ်ဦးနှင့် စစ်အတွင်းက ဆုံတွေ့ခဲ့ပုံတို့ကို ရေးသားထားသည်။ လီသည် ထူးချွန်၍ ထက်မြက်သော သူ့အကြောင်း နှင့် သူ့နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှု တို့ကို ရေးထားသည်။ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ အရေးကိစ္စများပါသည့် မလေးရှားမှ စင်ကာပူခွဲထွက်ခြင်း၊ သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်သည့် မလေးရှားမှ အချို့ ခေါင်းဆောင်များ၊ လီ၏ အမြင်၊ လီ၏ သဘောထား၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ ပေါ်ထွန်းလာရခြင်း အကြောင်း။

ကျွန်တော့်ဘဝတွင် ယခုတိုင် ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်ယောင်နေသော အစောဆုံး အဖြစ် အပျက်တစ်ခု ရှိပါသည်။ ထိုအဖြစ်မှာ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုနေထိုင်သည့် ခြံဝင်းထဲရှိ ရေတွင်းဝ တွင် ကျွန်တော့်နားရွက်နှစ်ဖက်ကို ဆွဲမခံထားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုခြံဝင်းမှာ ယခုအခါ စင်ကာပူရှိ တင်ဆဲလင်လမ်းတွင်ရှိပြီး ထိုအချိန်က ကျွန်တော့်အသက် လေးနှစ်သာ ရှိပါသေးသည်။

ကျွန်တော်က တော်တော်ဆိုးသည်။ ကျွန်တော့်အဖေတွင် ဈေးကြီးပေးဝယ်ထားသော ၄၇၁၁ အစိမ်းနုရောင် ခေါင်းလိမ်းဆီ တစ်ပုလင်း ရှိ၏ ။ မွေးလည်း အလွန်မွေးသည်။ ထိုခေါင်းလိမ်း ဆီကို အဖေ အလွန်ကြိုက်ကသည်။ ကျွန်တော်က အဖေကြိုက်သော ဈေးကြီးခေါင်းလိမ်းဆီကို ခိုးလိမ်းပါသည်။ ကျွန်တော့်အဖေသည် ဒေါသအလွန်ကြီးသည်။ ယခုလို သူ့အကြိုက်ပစ္စည်းကို ကျွန်တော်က အလွဲသုံးစားလုပ်လိုက်မိသဖြင့် သူ့ဒေါသမှာ ပေါက်ကွဲသွားပါတော့သည်။ ကျွန်တော့် ကို ရေတွင်းဆီ ကုပ်မှဆွဲသွားပြီး

ရေတွင်းဝ၌ နားရွက်နှစ်ဖက်ကို ဆွဲ၍ မထားလိုက်ပါတော့သည်။
ကျွန်တော့်နားရွက်များကလည်း ခိုင်ပါသည်။ ပြတ်ကျမသွားကြပါ။
ပြတ်သွားလျှင်တော့ ရေတွင်းထဲ ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံး ပြုတ်ကျသွားပေလိမ့်မည်။
ထိုသို့ဖြစ်ပြီး နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်အကြာ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်များ၌ အမေရိကန်
သိပ္ပံဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော် ဖတ်လိုက်ရ၏။ ထိုဆောင်းပါး၌
ထိုသို့နားရွက်ကို ဆွဲမြဲလိုက်သဖြင့် အလွန်နာကျင်သွားပြီး ရုတ်တရက်
ကျဉ်တက်သွားကာ ဦးနှောက်အာရုံကြောများကို သွားထိသည်။ ထိုအခါ
အာရုံကြောများ နိုးထကာ အမှတ်သညာတစ်ခု ဦးနှောက်ကလာပ်စည်းများအတွင်း
ရောက်သွား၏။ ထို့ကြောင့် ဤအတွေ့အကြုံသည် နှစ်ပေါင်း များစွာ ကြာသည်အထိ
မှတ်ဉာဏ်ထဲ၌ သတိရနေစေတော့သည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၂၃ ခု စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်တွင် စင်ကာပူ၌
မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာ နှစ်ထပ်အိမ်ကြီးတစ်လုံး ဖြစ်ပြီး အမှတ်
(၉၂)၊ ကမ်ပွန်ဂျာဗားလမ်း၌ ရှိ၏။ ကျွန်တော့်အမေ ချာဂျင်ညိုသည် အသက် (၁၆)
နှစ်ရွယ်က ကျွန်တော့်အဖေ လီချင်ကွန်း အသက် (၂၀) နှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့သည်။
သူတို့မိဘများက မင်္ဂလာမဆောင်မီ တစ်နှစ်လောက်ကတည်းက စီစဉ်ပြီး
အိမ်ထောင်ချပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ နှစ်ဖက်မိဘများက သူတို့အတွဲသည် လိုက်ဖက်ညီ
သော အိမ်ထောင်ဖက်များဟု ယူဆကြ၏။ ကျွန်တော့်အဖေ၏ ညီမနှင့်
ကျွန်တော့်အမေ၏ မောင်ကိုလည်း မိဘများက နောက်ထပ်
အိမ်ထောင်ပြုပေးပြန်သည်။

ကျွန်တော့်အဖေသည် သူဌေးသား ဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်သူ သူဌေးသား
ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း အမြဲကြွားလေ့ရှိ၏။ သူငယ်ငယ်တုန်းကဆိုလျှင်
ရော်ဘင်ဆင်နှင့် ဂျန်လစ်တဲလ် စတိုးဆိုင်ကြီးများမှ ပစ္စည်းများကို
ဝယ်ချင်သလောက် ဝယ်ဖို့ သူ့အဖေက ခွင့်ပြုထားကြောင်း၊
ထိုထိပ်တန်းစတိုးဆိုင်ကြီးနှစ်ဆိုင်မှာ ရာဖယ်လ်တွင် ရှိကြောင်း၊ ကြိုက်သည့် ဝတ်စုံ၊

ကြိုက်သည့် ပစ္စည်းမှန်သမျှကို ဝယ်ယူခွင့်ပြုပြီး ကုန်ကျသရွေ့ကို သူ့အဖေက ရှင်းပေးကြောင်းဖြင့် ပြောပြတတ် သည်။ ကျွန်တော့်အဖေသည် ကက်သလစ်သာသနာပြုကျောင်း ဖြစ်သည့် စိန့်ဂျိုးဇက်ကျောင်းမှ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ကြားခဲ့သည်ဟု သူက ဆို၏ ။ ထိုအတန်းလောက်သာ သင်ခဲ့ရပြီး အိမ်ထောင်ပြု ခဲ့ရသဖြင့် သူနှင့် ကျွန်တော့်အမေတို့မှာ ပညာရေးအတွက် နောင်တရမဆုံး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အလုပ်လက်မဲ့အဖြစ် နေခဲ့ရာမှ ရှဲလ်ရေနံကုမ္ပဏီတွင် ပစ္စည်းထိန်း လုပ်ရသည်။ ထိုအချိန်က အဖေ နှင့် အမေတို့ မိသားစုနှစ်ခုစလုံး အကြီးအကျယ် ဒုက္ခကြုံခဲ့သည့်အချိန် ဖြစ်သည်။

ညီသုံးယောက်၊ ညီမတစ်ယောက်၊ ဝမ်းကွဲမောင်နှမ ခုနစ်ယောက်နှင့်အတူ အိမ်တစ်အိမ် တည်း၌ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းခဲ့ရပါသည်။ အားလုံး အငယ်များချည်းဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်က အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က အတူတကွ လက်ရည်တစ်ပြင်တည်း နေထိုင်ကြသည့် ရိုးသားသောဘဝ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်နားရှိ ကန်ပွန်မှ တရုတ်တံငါသည်တို့၏ ကလေးများနှင့် မကြာခဏ ကျွန်တော် ကစားလေ့ရှိသည်။ သူတို့သည် မလေးရှားတွင် နေထိုင်သော တရုတ်များ ဖြစ်၏ ။ ထိုတရုတ်ကလေးများနှင့် ကျွန်တော်တို့ စွန့်ပြိုင်လွှတ်သည်၊ စွန့်ဖြတ်သည်၊ ဂျင်ပြိုင်ပေါက်သည်၊ ဘောလုံးပြိုင်လိုမ့်သည်။ နောက် တိုက်ငါး ပြိုင်တိုက်ကြပါသည်။ ဤကစားနည်းများက ကျွန်တော် တို့ကို တိုက်စိတ်ခိုက်စိတ်များ၊ အနိုင်ရလိုစိတ်များကို ပျိုးထောင်ပေးသလို ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုကစား နည်းများကြောင့် ထိုစိတ်ဓာတ်များ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ ပေါ်လာ၊ မလာကား မသိပါ။ နောင်အခါ နိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ်များ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ ရောက်လာသည်ကိုသာ သိပါတော့သည်။

လူ့ဘဝသည် အမြဲတမ်း ပျော်ရွှင်အေးချမ်းစွာ နေရသည်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်တော့်အဖေမှာ အပျော်အပါး ဝါသနာပါသည်။ အထူးသဖြင့် လောင်းကစား လုပ်သည်။ မကြာခဏ ဖဲရိုက်ပြီး ညဉ့်နက်သန်းခေါင်မှ အိမ်ပြန်လာလေ့ရှိ၏ ။

အဖေသည် အင်တာလမ်းတွင်ရှိသော တရုတ်ရေကူး ကလပ်တွင် ဖဲရိုက်လေ့ ရှိပါသည်။ ရုံးလာသောအခါ အမေ့လက်ဝတ်လက်စားများကို တောင်းသည်။ ထိုပစ္စည်းများကို ပေါင်နှံပြီး ဖဲပြန်ရိုက်လျှင် သူနိုင်မည်၊ နိုင်မှ ပြန်ရွေးပေးမည်ဟု ဆို၏။ အမေက မပေးပေ။ ထိုအခါ အမေနှင့် အဖေ အကြီးအကျယ် ရန်ဖြစ်ကြတော့သည်။ အဖေက ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ရန်ပြုသည်။ သို့သော်လည်း အမေက မကြောက်။ အဖေလုပ်သမျှ ငဲ့မခံ။ အဖေ တောင်းသည်ကိုလည်း ချွတ်မပေးပေ။ သူ့လက်ဝတ် လက်စားများမှာ မင်္ဂလာဆောင်တုန်းက သူ့မိဘများ လက်ဖွဲ့လိုက်သည့် ခန်းဝင်ပစ္စည်းများဖြစ်၍ ထိန်းသိမ်းထားရမည်ဟု ဆိုလေသည်။ အမေသည် သတ္တိရှိသည်။ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာသည်။ အသက် (၁၆) နှစ်အရွယ် ငယ်ငယ်လေးနှင့် အိမ်ထောင်ကျစောလွန်းသည်။ အမေသာ မျိုးဆက်တစ်ဆက် နောက်ကျပြီး လူဖြစ်လာခဲ့လျှင်၊ အထက်တန်းအောင် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့ရ လျှင် အောင်မြင်တိုးတက်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အမေသည် သားသမီးများကို ပညာတတ်ကြီးများ ဖြစ်စေချင်သည်။ အမှီခိုကင်းပြီး ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ် ရပ်နိုင်သူများ ဖြစ်စေချင်သည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့အနာဂတ်အတွက် ကာကွယ်ကာ အဖေ့ကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မိသားစု၏ အရေးကြီးသောကိစ္စများကို အမေက ကျွန်တော့်ကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလာပါ သည်။ သားကြီးတစ်ယောက်အနေဖြင့် နေရာပေး တိုင်ပင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အားလုံးထက်ကြီးသည် ဆိုသော်လည်း ထိုအခါက ကျွန်တော့်အသက်မှာ ဆယ်နှစ်ကျော်ပဲ ရှိပါသေးသည်။ ထိုအရွယ်နှင့် မိသားစု၏ အိမ်တွင်းရေးရာများကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသော နေရာတစ်နေရာကို ရရှိပြီး အမှန်တကယ် ဦးစီးဦးဆောင် တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် နောင် ကျွန်တော့်ဘဝ အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌ ငယ်စဉ်ကတည်းက အတွေ့အကြုံရပြီးသား ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ငယ်စဉ်က ကျွန်တော်တို့၏ ဘဝသည်

သက်သက်သာသာ မဟုတ်သလို ပျက်ပျက်စီးစီးလည်း မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်၏ ကလေးဘဝတွင် အသွေးရောင်စုံ၊ အဆင်ရောင်စုံနှင့် အဝတ်အစားများ၊ ဖိနပ်များ မစီးခဲ့၊ မဝတ်ခဲ့ရပါ။ ယနေ့ခေတ် ကျွန်တော့်မြေးများနှင့် တခြားစီ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆင်းရဲမွဲတေသူများ မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့မှာ ပိုလျှံ လောက်အောင်လည်း မကြွယ်ဝပါ။ ကစားစရာအရပ်များလည်း များများစားစား မရှိ။ ရုပ်မြင် သံကြားစက်လည်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့၏ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုကို အသုံးချနိုင်သော ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ကြသည်။ စာဖတ်ခြင်းကြောင့် ကျွန်တော် တို့၏ စာပေအဆင့်အတန်း ကောင်းမွန်လာသည်။ ထိုအချိန်က ကလေးများအတွက် သရုပ်ဖော်ပုံ များနှင့် ရုပ်ပြစာအုပ်များ အနည်းငယ်သာ ရှိ၏ ။ ဈေးလည်းကြီးသည်။ ကျွန်တော်က ကလေးများ စွန့်စားခန်းများဆိုသော ဂရေးဖရိုင်ရာ၊ ဟယ်ရီပတ်တန်နှင့် အီတီဘန်တာကုမ္ပဏီမှ ထုတ်ဝေသည့် ကာတွန်းစာအုပ်ကို အလွန်ကြိုက်သည်။ ဗြိတိန်မှ စာပို့သင်္ဘောမှတစ်ဆင့် ရောက်လာမည့် စာအုပ် ကို အပတ်စဉ် မျှော်ရပါသည်။ စာပို့သင်္ဘောသည် တန်ဂျန်ပဂါဆိပ်ကမ်းသို့ သောကြာနေ့တိုင်း ဆိုက်၏ ။ ဗြိတိန်နိုင်ငံထုတ် မဂ္ဂဇင်းများ၊ ရုပ်စုံစာအုပ်များ ပါလာလေသည်။ သို့သော် ထိုစာအုပ်များ မှာ ဈေးမသက်သာလှပါ။ ကျွန်တော် နည်းနည်းကြီးသည်နှင့် ရာဖဲလ်စာကြည့်တိုက်သို့သွားပြီး ဖတ်ပါသည်။ စာအုပ်ငှားရမ်းနိုင်သည်။ တစ်ခါငှားလျှင် နှစ်ပတ်အထိ ငှားခွင့်ရှိသည်။ ကျွန်တော်က စာအုပ်များကို ရွေးဖတ်ည်။ အနောက်တိုင်း လျှို့ဝှက်သည်းဖို စုံထောက်စာအုပ်များကို ကျွန်တော် သဘောကျပါသည်။ ကျွန်တော့်အမေ၏ အမေ ကျွန်တော့်အဘွားသည် ကျွန်တော့်ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အလွန် ထက်သန်ပါသည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ် ကျွန်တော့်အသက် ခြောက်နှစ် မပြည့်သေး ခင်က ကျွန်တော်သည် တံငါသည် သားသမီးလေးများနှင့်အတူ ကျောင်းတက်ရလေသည်။ ကျောင်းမှာ

ကျွန်တော်တို့နားတွင် ရှိသည်။ ပျဉ်ထောင်၊ ပျဉ်ကာ တဲတစ်လုံးဖြစ်ပြီး ကြမ်းမှာ ရွှံ့မံထားလေသည်။ စာသင်ခန်းက တစ်ခန်းတည်း ရှိသည်။ အကြမ်းထည်လုပ်ထားသော သစ်သား ထိုင်ခုံနှင့် သစ်သားစာရေးခုံများ ရှိသည်။ တစ်ဖက်ခန်းတွင် ကျွန်တော်တို့ဆရာ နေသည်။ သက်လတ်ရွယ် တရုတ်ကျောင်းဆရာဖြစ်ပြီး အရိုးငေါင်းစင်းနှင့် အလွန်ပိန်သည်။ သူ့အိမ်တွင် ကျောင်းဖွင့်ထားခြင်း ဖြစ်၏ ။ စာသင်သည့်အခါ ရှေ့ကနေ သူက စာဆိုသွားပြီး ကျွန်တော်တို့က နောက်က လိုက်ဆိုသည်။ သူဆိုသွားသည့် စာများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းမပြ။ ရှင်းပြသည့်အခါတွင် လည်း ကျွန်တော် နားမလည်ပါ။

ဤသို့ဖြင့် နှစ်လ၊ သုံးလခန့်ကြာသောအခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ ပေးပါရန် ကျွန်တော့်အမေကို ကျွန်တော် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ အမေက အဘွားဆီမှ ခွင့်တောင်း ပြီး ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းပြောင်းခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကျွန်တော် တဲလော့ကူဂူ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့လေသည်။ ယခုအခါ ဆရာတွေ ပြောသမျှ၊ သင်သမျှကို ကျွန်တော် နားလည်နေပြီ။ နည်းနည်းကြိုးစားသည်နှင့် အများကြီး တိုးတက်လာ သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် နောက်ဆုံးနှစ်တွင် ရာဖဲလ်အထက်တန်းကျောင်း၌ ကျွန်တော် ပထမ ရရှိ သည်။ တစ်ကျောင်းလုံးတွင်း အကောင်းဆုံး ကျောင်းသားအဖြစ် ကျွန်တော် ဆုရပါသည်။ ရာဖဲလ် ကျောင်းတွင် နေရသည့် ကာလများအတွင်း ကျွန်တော် ပျော်ပါသည်။ ကျောင်းစာအပြင် ကျောင်းတွင်းလှုပ်ရှားမှုများကို အောင်မြင်စွာဖြင့် သက်သောင့်သက်သာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကင်းထောက်အဖြစ် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ခရစ်ကတ်နှင့် တင်းနစ်လည်း ကစားသည်။ ရေကူးရုံ မက စကားရည်လုပွဲများလည်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုလုပ်ငန်းများတွင် ကျွန်တော် သည် စံပြ မဖြစ်ခဲ့ပါ။ ခေါင်းကိုသာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်တွင် သူတစ်ပါးကို အပြောင်အပြက်လုပ်၍ ကစားတတ်သော အကျင့်ဆိုး ရှိပါသည်။ ထိုသို့

မကောင်းကြံရမည့်ကိစ္စမျိုး တွင် ကျွန်တော့်ခေါင်းသည် အကောင်း ဖြစ်သည်။
မကြာခဏဆိုသလိုပင် အတန်းထဲ၌ ဆော့ကစားတာမျိုးကြောင့် ဆရာမိပေါင်းလည်း
များပြီ။ အတန်းသားများ နောက်ပြောင်ကျီစယ် ခြင်း သို့မဟုတ်
ဥပမိရုပ်ထူးခြားသည့် ဆရာများကို လှောင်ပြောင်ခြင်းများ လုပ်မိ၍ အမိခံရပေါင်း
လည်း များပြီ။ အိန္ဒိယအမျိုးသား သိပ္ပံဆရာဆိုလျှင် ဓာတ်ခွဲခန်းထဲ၌ ဆရာက
လက်တွေ့စမ်းသပ် ပြနေချိန် ကျွန်တော်က သူ့ထိပ်ပြောင်ကို နောက်ကနေ
ပုံတူဆွဲနေသည်ကို အမိခံရဖူးပါသည်။

တစ်ခါက ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ ကြိမ်ဒဏ်ပေးခြင်းကို ကျွန်တော်
ခံရပါတော့သည်။ ဒီ၊ ဒဗလျူ မယ်လုဒ်သည် အလွန်တော်သည်။ သို့သော် တိကျသော
စည်းကမ်းသမား ဖြစ်၏ ။ ဘက်မလိုက်ဘဲ စည်းကမ်းအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း
ဆောင်ရွက်တတ်သော စာအုပ်ကြီးသမား ဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းစည်းကမ်း
တစ်ချက်မှာ ကျောင်းသားတစ်ယောက် (ယောက်ျားလေး) သည် စာသင်နှစ်
တစ်နှစ်တာအတွင်း သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ကျောင်းနောက်ကျပါက ကြိမ်လုံးဖြင့် သုံးချက်
အရိုက်ခံ ရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ မီးကွက်သည်
ဘီလုံးငှက်ထက်သာသည်ဆိုသည့် စကားအတိုင်း ကျွန်တော်က အမြဲတမ်း အိပ်ရာထ
နောက်ကျသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသွားလည်း နောက်ကျ တတ်သည်။ ၁၉၃၈ ခု
စာသင်နှစ်တွင် တတိယအကြိမ်မြောက် ကျွန်တော် ကျောင်းနောက်ကျပါ
တော့သည်။ အတန်းပိုင်ဆရာက ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းအုပ်ကြီး မယ်လုဒ်ထံ
ပို့လိုက်လေသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ကျွန်တော့်ကို သိသည်။
ကျောင်းဆုပေးပွဲများတွင် ဆုများကို သိမ်းကျုံးယူသွား သူ
ကျောင်းသားတစ်ဦးမှန်းလည်း သိသည်။ စကောလားရှစ် (ပညာရည်ချွန်ဆု)
ရထားသူ ကျောင်းသားတစ်ယောက်မှန်းလည်း ဆရာကြီး သိသည်။ သို့သော်
ကျောင်းစည်းကမ်း ချိုးဖောက် သည့်အတွက် စာတော်သော ကျောင်းသားဆိုပြီး
အပြစ်ကင်းလွတ်ခွင့် မပေးပါ။ ကုလားထိုင် တစ်လုံးပေါ် မှောက်ခိုင်းပြီး ကြိမ်လုံးဖြင့်

သုံးချက် နှက်ပါတော့သည်။ သက်သက်ညာညာ ရိုက်သည်ဟု ကျွန်တော် မထင်ပါ။
အနောက်တိုင်းမှ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ခန္ဓာကိုယ် ပေါ်ပြင်းထန်စွာ
ရိုက်နှက်အပြစ်ပေးခြင်းကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းအတွက် ကျွန်တော် နားမလည်
နိုင်အောင် ရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ ရိုက်နှက်ခြင်းလောက်ဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်
အပေါင်းအသင်း များအဖို့ ဘာမှ မဆန်းတော့ပါ။
